

Eva Braunin elämä

Angela Lambert: Eva Braunin elämä. Alk. The Lost Life of Eva Braun. Suom. Anja Metsäpirtti. WSOY 2006. 579 s.

■ Adolf Hitleriä käsittelevä tutkimus- ja muu kirjallisuus on jo paisunut valtaisiin mittoihin eikä loppua näy. Odottamattoman hyvin se myy. Hitlerin monivuotisen rakastetun ja viimeisten tuntien laillisen puolison Eva Braunin historioitsijat kyllä noteeraavat mutta tyytyvät kuitenkin toteamaan tämän olleen tavallisen, melko sievän ja miellyttävän nuoren naisen, jolla ei ollut vaikutusta 23 vuotta vanhemman diktaattorin politiikkaan ja joka tuskin paljoakaan tiesi tuon politiikan mukanaan tuomista kauheuksista. Eva Braun oleskeli enimmänsä ajan Münchenissä ja Hitlerin Berchtesgadenin asunnossa, myöhemmässä Berghofissa, ”kultaisessa häkissä”, niin kuin hän sanoi, ja vain harvat tiesivät hänen olemassaolostaan. Jo aineiston puutteesta johtuen hänestä on il-

mestynyt vain pari-kolme suppeaa luotettavuudeltaan epävarmaa elämäkertaa.

Miten enemmänkin romaanikirjailijana toiminut englantilainen, äitinsä puolelta saksalaissyntyinen Angela Lambert sitten on saanut Eva Braunista kokoon lähes 600-sivuisen opuksen semminkin kun hän joutuu päätymään jo kauan oikeiksi tunnustettuihin johtopäätöksiin tämän merkityksestä? Kirjassa esitellään laveasti Hitlerin elämää ja toimintaa sekä yleensä Saksan historiaa, kuvataan Hitlerin hengenheimolaisia ja harjoitetaan sivukaupalla erilaista kvasifilosofista ja -psykologista pohdintaa, fiktiotakin on hiukan mukana. Jonkin verran omalaatuisesti Lambert selvittelee myös oman perheensä historiaa pitäen lähtökohtanaan sitä, että hänen saksalainen äitinsä syntyi 5.3.1912 Eva Braunin synnyttyä 6.2.1912. Ehkä se on puolustettavissa sillä, että näin avarretaan kuvaa tuonaikaisen saksalaisen keskiluokan elinolosuhteista.

Ensikäden uusia lähteitä Lambertilla on hyvin vähän. Hiukan huvittavaa on, että Lambert pitää erityisen antoisana ja arvokkaana sitä, että hän on saanut Yhdysvaltain kansallisarkistossa tarkastella alkuperäisenä 22 Eva Braunin päiväkirjan lehteä vuodelta 1935 (niiden sisältö on jo kauan tunnettu). Keskustelut Eva Braunin iäkkään serkun kanssa saavat kirjassa tärkeän sijan (serkku näyttäisi 1944 olleen jonkin aikaa Eva Braunin seurana Berghofissa). Eva Braunin ja Hitlerin kirjeenvaihtoa ym. aineistoa saattaa vielä olla jossain, mutta niitä Lam-

bert ei ole onnistunut jäljittämään. Eva Braunin ottamia valokuvia on säilynyt parituhatta ja kaitafilmejä noin kahdeksan tunnin verran. Niitä Lambert aika mielenkiintoisesti analysoi ja käyttää kirjan kuvituksessa.

Mutta mittavasta Hitleriä ja hänen Kolmatta valtakuntaansa koskevasta kirjallisuudesta ainesta kirjaan on joka tapauksessa ollut ammennettavissa kosolti. Muutamat avainteokset näyttävät silti jääneen Lambertilta huomiotta, esim. Pickerin ”Tischgespräche” tai Brigitte Hamannin korkealuokkainen ”Hitler in Wien”. Ian Kershawin melko tuoretta mutta jo klassikoksi muodostunutta Hitler-elämäkertaa Lambert käyttää aika paljon, tosin hiukan huolettomasti. Hitlerin yksityissihteerin Traudl Jungin tunnettua muistelmateosta, johon elokuva ”Der Untergang” suurelta osin perustuu, hän usein melkein vain jäljentää. Pienempiä ja vähän suurempiakin asiavirheitä löytyy.

Lambertin kirjalla ei voine olla suurempaa merkitystä historiantutkimuksen kannalta. Myös mauttomuuksiin, naiiviuksiin ja joskus suorastaan sivistymättömyyksiin Lambert silloin tällöin lankeaa, mitä sinänsä hyvä suomennoskaan ei pysty peittämään. Mitä on sanottava esim. siitä, että Lambert otaksuu Joseph Rothin ”Radetzky-marssin” käsittelevän Hitlerin-Saksan historiaa!

Mutta romaanikirjailijan sujuvuutta kirjassa on ja kyllä sen sivumäärästä huolimatta ikävystymättä lukee. Ja historian kuriositeeteista kiinnostunutkin saa siitä tietää monia asioita – esim. että Eva Braunin äiti

kuoli vasta 1976 ja isä 1964 tai
että sota-aikana Hitler soitti
päämajastaan Rastenburgista
Berghofissa odottelevalle ra-
kastetulleen joka ilta kello 10.

Pekka Harttila